

KR.0002.3.2026

Posiedzenie Rady NCN 18 – 20 marca 2026 r.

Miejsce posiedzenia:

Narodowe Centrum Nauki
Kraków, ul. Twardowskiego 16

W dniach 18-20 marca 2026 r. odbyło się kolejne posiedzenie Rady Narodowego Centrum Nauki (NCN). Pierwszego dnia miały miejsce dyskusje strategiczne dotyczące kierunku rozwoju Centrum w świetle ograniczonych środków finansowych, dostosowania do wyzwań współczesnego świata oraz nowych rozwiązań technologicznych. Drugiego dnia odbyło się posiedzenie Komisji Odwoławczej, Komisji ds. regulaminów i procedur oraz posiedzenia głównych komisji dziedzinowych: Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS), Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) oraz Nauk o Życiu (NZ). Posiedzenie plenarne Rady odbyło się 20 marca br., zgodnie z przyjętym porządkiem obrad.

Dyskusje strategiczne Rady i Biura NCN koncentrowały się na czterech kluczowych obszarach tematycznych: ofercie konkursowej, realizacji misji, współpracy zewnętrznej oraz technologii. Podjęto próbę ponownego zdefiniowania kierunków rozwoju agencji po 15 latach jej funkcjonowania, a rozmowy dotyczyły m.in. dostosowania oferty do potrzeb badaczy na różnych etapach kariery naukowej. Wskazano, że strategiczny nacisk powinien zostać położony na to, aby granty krajowe stanowiły naturalny etap przygotowania do ubiegania się o prestiżowe granty europejskie, a zwiększenie udziału polskich badaczy w konkursach ERC uznano za jeden z priorytetów NCN. W obliczu lawinowo rosnącej liczby wniosków składanych w konkursach NCN analizowano propozycje mające na celu odciążenie systemu. W tym kontekście rozważano wprowadzenie ograniczeń dotyczących składania wniosków oraz dodatkowych limitów zmniejszających liczbę równoległe realizowanych projektów finansowanych ze środków NCN. Uczestnicy dyskusji stanęli także przed fundamentalnym pytaniem o misję NCN – czy agencja powinna koncentrować się na wspieraniu nielicznych, wiodących zespołów badawczych, czy raczej zapewniać szerszy dostęp do finansowania większej liczbie badaczy, w szczególności z mniejszych ośrodków. W rozmowach omawiano również współpracę międzynarodową prowadzoną przez NCN oraz sposoby aktywizowania środowiska naukowego do pełniejszego wykorzystania środków unijnych. Poruszono także kwestię wykorzystania generatywnej sztucznej inteligencji (AI) zarówno przez wnioskodawców, jak i ekspertów oceniających wnioski. Kluczowym wyzwaniem dla NCN pozostaje obecnie efektywne i odpowiedzialne wykorzystanie tych narzędzi w celu podniesienia jakości oceny wniosków oraz wspierania rozwoju polskiej nauki.

Zasadniczą częścią obrad plenarnych było przyjęcie przez Radę strategicznych dokumentów NCN. Rada [uchwałą nr 24/2026](#) zatwierdziła *Sprawozdanie z działalności Narodowego Centrum Nauki w roku 2025*, obejmujące informację o stopniu realizacji poszczególnych zadań Centrum wraz z ewaluacją realizowanych zadań oraz oceną ich wpływu na rozwój nauki. Natomiast [uchwałą nr 25/2026](#) pozytywnie zaopiniowano *Sprawozdanie finansowe Narodowego Centrum Nauki za rok 2025*. Zwrócono uwagę, że zaprezentowane przez Centrum sprawozdania przedstawiają instytucję działającą intensywnie, wskazując na szeroki zakres działań od konkursów krajowych, przez rozwój współpracy międzynarodowej, po obsługę tysięcy wniosków angażujących ogromną liczbę ekspertów. Sprawozdanie finansowe ukazało instytucję stabilną i dobrze zarządzaną, ale funkcjonującą w warunkach rosnącej presji i niepewności budżetowej. Wskazano na dobrą kondycję finansową instytucji oraz niemal bezkosztowe funkcjonowanie administracyjne przy dominującym udziale

środków kierowanych bezpośrednio na granty. Rada pozytywnie zaopiniowała zmianę Planu finansowego NCN na rok 2026 przyjmując w tej sprawie [uchwałę nr 26/2026](#).

Rada podjęła również kluczowe decyzje dotyczące wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów badawczych w ramach poszczególnych dyscyplin lub grup dyscyplin w konkursach OPUS 30 i SONATA 21, ogłoszonych 15 września 2025 r. W celu zwiększenia dostępności środków finansowych, Rada [uchwałą nr 27/2026](#) i [uchwałą nr 28/2026](#) zwiększyła o 130 mln zł budżet konkursu OPUS 30 i o 170 mln zł budżet konkursu SONATA 21. Oznacza to, że do naukowców planujących realizację projektów badawczych w ramach konkursu OPUS 30 trafi 680 mln zł, natomiast 340 mln zł zostanie przeznaczone na projekty badawcze w konkursie SONATA 21. Zwrócono uwagę, że wysoki odsetek wniosków przechodzących do drugiego etapu wskazuje na dużą liczbę projektów o wysokiej jakości, które konkurują o ograniczone środki. W związku z tym, że na sfinansowanie projektów w konkursie SONATA 21 przeznaczono obligacje Skarbu Państwa, wskazano, że wykorzystanie obligacji jako źródła finansowania jest doraźnym rozwiązaniem, które nie zastąpi potrzeby trwałego wzrostu budżetu NCN.

W dalszej części obrad Rada omówiła propozycję warunków oraz regulaminu przyznawania środków na realizację przez polskie zespoły badawcze zadań finansowanych przez NCN w konkursie DAINA 4 na polsko-litewskie projekty badawcze. Wstępie określiła również wysokość budżetu dla polskich zespołów badawczych możliwego do zaplanowania w tym konkursie, ale ostateczna decyzja w tym zakresie zostanie podjęta podczas posiedzenia w kwietniu. Natomiast [uchwałą nr 29/2026](#) Rada wyraziła zgodę na zawarcie przez Dyrektora NCN aneksu do umowy o współpracy z Towarzystwem Maxa Plancka na utworzenie w Polsce Centrów Doskonałości Naukowej Dioscuri i [uchwałą nr 30/2026](#) ustaliła, że na utworzenie centrów zakwalifikowanych do finansowania w ramach piątego konkursu na Centra Doskonałości Naukowej Dioscuri zostanie przeznaczonych ponad 25 mln zł.

Rada zapoznała się także z wynikami konkursów SONATA BIS 15 i MAESTRO 17, które dobrze odzwierciedlają zarówno wysoką konkurencję wśród wnioskodawców, jak i konsekwentnie rygorystyczne zasady oceny stosowane przez NCN. W konkursie SONATA BIS 15, mimo bardzo dużego zainteresowania, finansowanie uzyskało 70 projektów na łączną kwotę 223,7 mln zł. Niewykorzystanie pełnego budżetu przyznanego w ramach konkursu było wyłącznie konsekwencją decyzji Zespołów Ekspertów, które kierując się jakością ocenianych wniosków, nie rekomendowały do finansowania projektów niespełniających wymaganych standardów, niezależnie od dostępnej alokacji środków. Z kolei w konkursie MAESTRO 17, przy 83 złożonych wnioskach, sfinansowano 7 projektów, w tym również te warunkowo wskazane do finansowania przez Zespoły Ekspertów. Ostatecznie na finansowanie projektów badawczych w konkursie MAESTRO 17 zostało przyznanych blisko 26,6 mln zł.

Podczas obrad przedstawiono i omówiono działania NCN prowadzone w zakresie współpracy NCN ze spółką Akces NCBR. Podpisane porozumienie z Akces NCBR otwiera beneficjentom NCN nowe ścieżki rozwoju, od preferencyjnego dostępu do programu Impakt, wspierającego tworzenie startupów, po planowane dedykowane instrumenty łączące naukę z rynkiem. Omówiono także aktywności podejmowane na rzecz włączenia NCN do działań w zakresie bezpieczeństwa i obronności kraju. Rada zgłosiła również uwagi do projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą „Polska w grze o przyszłość – polityka dla sektora półprzewodników 2026+”. Doceniono skalę planowanych inwestycji, wskazując na konieczność znacznie głębszego zakorzenienia polityki w zapleczu naukowym

i badawczo-rozwojowym i wskazano, że rozwój tej branży nie może odbywać się w oderwaniu od infrastruktury badawczej, nowych technologii oraz systemowego kształcenia kadr.

Na zakończenie Rada [uchwałą nr 32/2026](#) dokonała oceny merytorycznej zadań realizowanych przez Koordynatorów Dyscyplin w 2025 r.

Prof. dr hab. Tomasz Dietl
Przewodniczący Rady
Narodowego Centrum Nauki
/– podpisano cyfrowo/